

Statsrådet Ylva Johansson vid fullmäktigemötet:

Behoven ska styra, inte vinstintresset

Fler entreprenörer i sjukvården är nog bra, liksom organisations- och ledarskapsformer där de anställda känner delaktighet. Men vi ska inte byta grundsystem – även i framtiden är det behoven som måste styra. Så motiverade vård- och omsorgsministern Ylva Johansson förslaget till reglering av sjukhusvårdens driftsformer – ordet stopplag ville hon inte använda.

II – Det är inte säkert att entreprenörer *alltid* är bättre, men de har bidragit till att vi har lärt oss mer, något som hela systemet kan dra nytta av, framhöll statsrådet Johansson, som dock inte ville ange någon optimal andel entreprenörer i vården.

Hon ville också lyfta fram ledarskaps betydelse. Erfarenheterna visar att där man lyckats ge medarbetarna en känsla av delaktighet – och det förutsätter i och för sig inte privata vårdformer – har det varit lättare att få till stånd nödvändiga förändringar.

Behovet av förändringar i vården återkom Ylva Johansson till flera gånger. För även om svensk sjukvård i internationell jämförelse har god kvalitet och bra resultat kan man inte säga att det inte finns brister. Ny medicinsk teknik och ändrat patientpanorama gör att organisationen måste vara stadd i ständigt förändring.

Däremot kunde vårdministern tänka sig andra former för förändringsarbetet:

– Vi orkar inte med att åter uppifrån försöka vända denna atlantångare. Vi måste hitta andra drivkrafter för utvecklingen, sade hon och pekade bl a på mer evidensbaserad vård, öppna kvalitetsregister för jämförelser av verksamhet och ett lokalt utvecklingsarbete. Men formerna måste emanera från verksamheten själv – det ger för övrigt ökad arbetstillfredsställelse.

Fler specialister i närsjukvård

Som ett viktigt område för förändringsarbetet pekade Ylva Johansson ut primärvården – dess kvalitet, tillgänglighet och service. Hon såg framför sig en närsjukvård med mera specialistkompetens och kanske också korttidsplatser vid vårdcentralerna, närmare patienter och medborgare.

Vårdministern ansåg att den vårdgaranti som ska införas 1 november missuppfattats på sina håll. Den betyder inte att varje enhet eller landsting ska klara

FOTO: URBAN ÖRZOLEK

Många landsting är för små för att klara sjukvårdens framtida behov, trodde vård- och omsorgsminister Ylva Johansson.

varje diagnos själv inom en viss tid. Se det i stället ur patientperspektivet – man ska kunna få en plats *någonstans* inom den tiden.

Vårdgarantin har i sig satt igång intressanta processer och andra sätt att tänka, ansåg statsrådet. Hon hoppades på en större enhetlighet över landet beträffande kriterier för behandling och om behandling ska ske.

Behovet enda drivkraften

Även om Ylva Johansson kunde se fördelar med entreprenörer och system med delaktighet för anställda ansåg hon att sjukhusen intar en specialställning. Offentligt finansierade sjukhus ska inte ha andra drivkrafter än vårdbehoven, och därför ska man inte sälja vård. Då skulle utrymmet för dem som står i kö minska ytterligare.

Om landstingens framtida ställning i Vårdsverige ville statsrådet inte uttrycka någon bestämd uppfattning, men hon trodde att många landsting är för små. På samma sätt är kommunerna för små för att hantera hela primärvården, bara hem-sjukvården är lagom.

Under den följande frågestunden fick Ylva Johansson bl a frågor om sjukvårdens resurser och förslagen att överföra besparingar från sjukförsäkringen till vården om sjuktalet kan minska.

– Jag ser en fara med en sådan koppling, svarade hon. Antag att fler sjukskriver sig – ska resurserna till sjukvården då minska?

Statsrådet ansåg också att resursbrist

inte längre är något större problem. Landstingen har börjat få ordning på sin ekonomi, och på tio år har vårdens andel av resurserna ökat väsentligt. Eventuella resurstillskott kan behövas för speciella insatser, t ex för de multisjuka.

Inte totalstopp för entreprenörer

På fråga från ordförande Eva Nilsson Bågenholm deklarerade vårdministern att det inte är totalstopp för entreprenörer vid sjukhusen, bara de uppfyller kraven.

Fler s k non profitorganisationer i vården vore också bra, och en särskild utredning ska arbeta med frågan. Vidare utreds möjligheten att skapa en speciell aktiebolagsform med begränsad vinstutdelning som ersättning för det »knöliga« systemet med stiftelser.

Uno Käarik

Motion till stöd för anmälda läkare

II Sylf har räknat ut att varje läkare statistiskt sett kommer att bli anmäld tre gånger under sitt yrkesliv.

I en motion till fullmäktigemötet yrkade Sylf att Läkarförbundet verkar för att arbetsgivarna erbjuder alla läkare som anmäls i tjänsten möjlighet att bearbeta anmälan under arbetstid.

Fullmäktige biföll motionen. LT